

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/39/2012
Identifikačné číslo spisu:	7011200554
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7011200554.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci žalobcu: W. W., bytom N., X..XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o dávku v nezamestnanosti, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 6. júna 2012, č. k. 7S/59/2011-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 6. júna 2012 č. k. 7S/59/2011-34 p o t v r d z u j e .

Účastníci nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 6. júna 2012, č. k. 7S/59/2011-34, podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP zrušil rozhodnutie z 1. apríla 2011 číslo 27367-2/2011-BA, ako aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne - pobočka Košice z 13. januára 2011 č.: 13064-2/2011-Kem-540, ktorým správne orgány rozhodli, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa článku 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (základné nariadenie) a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

Krajský súd poukázal na § 104 ods. 1 a 7 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, čl. 61 ods. 1 a 2, čl. 65 ods. 5 písm. a/ Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“), čl. 11 ods. 1 a 2 Nariadenia (EHS) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) a zistil, že žalobca v období od 9. augusta 2006 do 8. augusta 2010 pracoval a bol poistený v nezamestnanosti vo Veľkej Británii od 18. januára 2007 do 30. júla 2010, t. j. 1290 dní. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach rozhodnutím z 11. augusta 2010, č. k. : K2/10/22255/IPS, žalobcu zaradil do evidencie uchádzačov o zamestnanie s účinnosťou od 9. augusta 2010. Žalobca podľa názoru

krajského súdu splnil podmienky pre zápočet doby poistenia v nezamestnanosti počas výkonu jeho zamestnania vo Veľkej Británii v zmysle čl. 61 ods. 1 základného nariadenia, pretože získal potrebnú dobu poistenia v nezamestnanosti v inom štáte v takom rozsahu, aký je potrebný aj v zmysle platnej právnej úpravy, pričom splnil aj podmienky uvedené v ods. 2 článku citovaného nariadenia, pretože žalobca v súlade s právnymi predpismi bezprostredne ukončil dobu poistenia. Uvedené skutočnosti zistil aj z príslušných formulárov, nachádzajúcich sa v administratívnom spise. Podľa názoru krajského súdu žalovaná a aj správny orgán prvého stupňa nesprávne posúdili okolnosti, osvedčujúce určenie bydliska žalobcu počas výkonu zamestnania vo Veľkej Británii, pričom v tejto súvislosti krajský súd dal do pozornosti skutkové okolnosti tak, ako vyplývajú z listinných dôkazov obsiahnutých v administratívnom spise, ako aj údajov obsiahnutých v podanom odvolaní. Poukázal na okolnosť, že z bodu 3 formulára (dotazníka) na účely preukázania bydliska na území Slovenskej republiky počas posledného zamestnania v inom členskom štáte vyplýva, že súčasťou hodnotiacich kritérií pre posúdenie zachovania väzieb k Slovenskej republike je okrem iných aj ponechanie stavebného sporenia, ktoré v danom prípade žalobca preukázal, ako aj skutočnosť, že sám z vlastnej iniciatívy ukončil pracovno-právny pomer vo Veľkej Británii a pri prihliadnutí na všetky tieto okolnosti, ani jeho bydlisko nebolo vo Veľkej Británii.

Krajský súd úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal s odôvodnením, že ich náhradu neuplatnil, resp. nevyčísľil.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná odvolanie. Uviedla, že v prejednávanej veci súd nesprávne spochybnil jej právny názor, týkajúci sa nezachovania väzieb a centra záujmov žalobcu na území Slovenskej republiky počas posledného pracovného pomeru žalobcu vo Veľkej Británii. Namietala, že kritéria, uvedené v článku 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia poukazujú na vytváranie väzieb žalobcu so štátom zamestnania, t.j. s Veľkou Britániou. Poukázala na dĺžku a trvalosť pobytu žalobcu v tomto štáte, na frekvenciu návratov na územie Slovenskej republiky čo svedčí o tom, že žalobca nemal centrum svojich záujmov na Slovensku. Uviedla, že nie je možné jednoznačne konštatovať, že v prípade prispievania na stavebné sporenie ide o zjavnú väzbu k Slovenskej republike, pretože finančné prostriedky z neho sú využiteľné v zásade kdekoľvek. Žalobca počas pracovného pomeru vo Veľkej Británii sa vracal raz za dva až tri mesiace na Slovensko, kde mal svojich rodičov, preto nie je možné za bydlisko žalobcu pokladať Slovensko, teda nemal zachované bydlisko na území Slovenska a v tejto súvislosti poukázala na právny názor uvedený v rozsudku Súdného dvora EÚ zo 17. februára 1977, C 76-76 - Silvana Di Paolo proti Office national de l'emploi, podľa ktorého pojem členský štát, v ktorom pracovník býva, musí byť obmedzený na štát, v ktorom pracovník aj napriek tomu, že je zamestnaný v inom členskom štáte, naďalej má svoje zvyčajné bydlisko a svoje stredisko životných záujmov. Pri posúdení bydliska je vhodné podľa žalovanej vziať do úvahy dĺžku a kontinuitu bydliska predtým, ako sa pracovník presťahoval, dĺžku trvania a cieľ jeho absencie, charakter zamestnania, ako aj zámer zúčastnenej osoby, ktorý vyplýva zo všetkých okolností. Uvedené kritériá podľa názoru žalovanej v súlade s čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia poukazujú na vytvorenie väzieb žalobcu so štátom zamestnania, t. j. Veľkou Britániou. Žiadala preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie, prípadne ho zmenil a žalobu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k názoru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

Podľa § 104 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom do 31. augusta 2010) poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej tri roky, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie nároku na dávku dosiahnutím dôb poistenia v potrebnom rozsahu, zohľadní doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Podľa čl. 61 ods. 2 základného nariadenia uplatňovanie odseku 1 s výnimkou prípadov uvedených v čl. 65 ods. 5 písm. a) sa podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

Výnimku z tohto pravidla, ako to uvádza aj žalovaná v preskúmanom rozhodnutí, predstavujú prípady uvedené v článku 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia, t.j. prípady, kedy si dotknutá osoba počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba na území iného členského štátu zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky (v zmysle čl. 1 písm. j) základného nariadenia a čl. 11 vykonávacieho nariadenia).

Uvedené ustanovenia umožňujú zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území Veľkej Británie do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia v prípade preukázania pevných väzieb a bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania mimo územia Slovenska.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a odvolací súd naň v celom rozsahu aj poukazuje (§ 219 ods. 2 OSP). K veci uvádza ešte nasledovné:

Žalobca 20. septembra 2010 požiadal o dávku v nezamestnanosti potom, ako bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, detašované pracovisko Košice II z 11. augusta 2010 číslo: K2/10/22255/IPS od 9. augusta 2010.

Dostatočne bolo preukázané, že žalobca pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie na Slovensku nebol poistený v nezamestnanosti najmenej tri roky, pretože v posudzovanom období pracoval na území iného členského štátu EÚ vo Veľkej Británii. Správne orgány predložili formulár U002 záznam o poistení zo 17. decembra 2010, v zmysle ktorého bol od 18. januára 2007 do 30. júla 2010 poistený v nezamestnanosti na území tohto členského štátu EÚ. Preukázaná bola aj skutočnosť, že žalobca vo Veľkej Británii ukončil pobyt a za dobu jeho trvania bol podľa právnych predpisov tohto štátu poistený.

Žalovaná pre nárok na dávku v nezamestnanosti posudzovala otázku zachovania väzieb žalobcu na území Slovenskej republiky na základe údajov, ktoré žalobca vypísal 18. augusta 2010 v dotazníku žalovanej označenom ako "Dotazník na účely preukázania bydliska na území Slovenskej republiky počas posledného zamestnania (samostatnej zárobkovej činnosti) v inom členskom štáte EÚ v zmysle článku 65 ods. 2, 3 a 5 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 6883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v platnom znení". Zo skutočností, že žalobca vykonával návštevy blízkych príbuzných v Slovenskej republike jedenkrát za dva až tri mesiace za obdobie 3,5 roka zamestnania vo Veľkej Británii, zatiaľ býva u rodičov, žalovaná dospela k záveru, že nepreukazuje pevné väzby so Slovenskom a ani s bydliskom na území Slovenskej republiky.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že konanie žalobcu počas pobytu vo Veľkej Británii jednoznačne nasvedčovalo zachovaniu pevných väzieb s úmyslom naďalej mať bydlisko na území Slovenskej republiky. Svedčí o tom najmä to, že na Slovensku má rodičov v dôchodkovom veku, ktorí absolvovali operačné zákroky, už v čase odchodu do Veľkej Británie mal priateľku s ktorou v čase podania odvolania proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Košice z 13. januára 2011 číslo 130-64-2/2011-KEM-540, žil v spoločnej domácnosti v byte č. X. na W. č. 5/A v N., a ich spoločná domácnosť trvala aj v auguste 2012. Na kúpu uvedeného bytu a jeho čiastočnú rekonštrukciu, ako aj na kúpu auta, použil finančné prostriedky zarobené vo Veľkej Británii. O tom, že sa plánoval vrátiť na Slovensko, svedčí aj zápis do externého štúdia M. v septembri 2009, z ktorého bol síce vylúčený, ale o

rok sa znova zapísal na uvedené štúdium a podľa doloženého vysvedčenia o maturitnej skúške, školu skončil a 24. mája 2012 aj zmaturoval. Napokon o splnení podmienok pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti svedčí aj skutočnosť, že natrvalo usídlil na Slovensku a teda Slovenskú republiku žalobca pokladal za „svoje zvyčajné bydlisko a svoje stredisko životných záujmov“. Zistené okolnosti preukazujú, že žalobca mal nielen trvalý pobyt, ale aj centrum záujmu na území Slovenskej republiky, t.j. miesto, v ktorom býva s úmyslom zdržiavať sa tam trvalo. Konanie žalobcu počas pobytu vo Veľkej Británii (aj návštevy rodičov podľa jeho majetkových možností a aj fyzických predpokladov s prihliadnutím na vzdialenosť miesta výkonu práce od bydliska jeho príbuzných na Slovensku) nasvedčuje tomu, že bydlisko vo Veľkej Británii bolo len prechodné, natrvalo sa chcel zdržiavať v Slovenskej republike. Výhodnotenie týchto skutočností svedčí o zachovaní väzieb počas výkonu jeho zamestnania vo Veľkej Británii k Slovenskej republike. Za nesprávny pokladal právny názor žalovanej, že na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti nemožno dobu poistenia v nezamestnanosti, ktorú žalobca získal na území Veľkej Británie zohľadniť v súlade s článkom 61 základného nariadenia. Napokon žalovaná ani netvrdila, že žalobca vo Veľkej Británii počas svojho zamestnania konal s úmyslom zostať v tomto štáte. Odvolací súd sa preto stotožnil s právnym názorom krajského súdu v otázke, že žalobca svojim konaním počas výkonu zamestnania (a platenia poistenia) v inom členskom štáte EÚ zachoval centrum svojho záujmu ako aj bydliska na území Slovenskej republiky.

Odvolací súd poznamenáva, že v dôvodoch rozsudku Súdného dvora EÚ vo veci Silvana Di Paulo je uvedené, že bydlisko v jednom členskom štáte nemusí bezpodmienečne vylučovať iné zvyčajné bydlisko v inom štáte.

Z uvedeného dôvodu je potrebné u žalobcu zohľadniť doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov Veľkej Británie tak, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov Slovenskej republiky v zmysle čl. 61 ods. 1 základného nariadenia.

Odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd správne zistil, že nezodpovedajú zákonu rozhodnutia žalovanej o dávke v nezamestnanosti v zmysle § 104 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktorá doby poistenia dosiahnuté vo Veľkej Británii žalobcovi nezohľadnila. Preskúmaný rozsudok súdu prvého stupňa preto podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vecne správny.

Úspešný žalobca náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok